

Tombola

Pro Genius Egyesület tombolajegyeket bocsátott ki *Agricola Lídia* (1914-1994) egyik festményének kisorsolására. Az 1965-ben készült, 95x75 centiméteres olajfestmény felbecsült értéke 5000 lej. Tombolajegyek 10 lejes áron kaphatók a *Bányavidéki Új Szó* szerkesztő ségében, a *Teleki Magyar Házban*, valamint a máramaros-szigeti RMDSz-székházban is.

Az akciót már hónapokkal ezelőtt elindítottuk, eddig azonban az 500-ból csupán 189 jegy talált gazdára.

A sorsolásra csak akkor kerülhet sor, ha valamennyi jegy elkelt. A befolyt összeget a *Bányavidéki Új Szó* felhalmozódott államadóssága törlesztésére fordítjuk.

Az 500 jegyből egy nyer. Aki megnyeri viheti a szerkesztő ség tulajdonában lévő festményt.

Karikatúra-kiállítás

December 9-én, jövő csütörtökön 17.30 órai kezdettel nyílik *Könczey Elemér: Fejadag* című könyvbemutatóval egybekötött kiállítása a *Teleki Magyar Ház* Thorma János termében.

A kolozsvári *Krónika* c. napilap népszerű karikatúra-rovatának grafikusa a megnyitó keretében rövid vetített képekkel adást is tart a műhelytől. Az eseményen megvásárolható lesz a grafikus *Fejadag* c. karikatúra-kötete (20 lej), valamint az alkotó grafikáit ábrázoló képeslapok (36 db - 5 lej).

Közreműködik a nagybányai *Profcafé Duett* (Lengyel Marius és Damás Petru).

Szeretettel várják az érdeklődőket!

Karácsonyi vásár

December 11-én és 12-én, szombaton 10-21 óra, vasárnap pedig 10-16 óra között, ismét lesz Karácsonyi Vásár a *Teleki Magyar Házban*. Kézműves termékek, könyvek, rusztikus ruhák és kiegészítők, ünnepi díszek, gyermekjátékok, a karácsonyfa alá kínálkozó ajándéktárgyak, ünnepi finomságok, karácsonyi muzsika várják a látogatókat.

A vásár ideje alatt 15%-os kedvezménnyel vásárolhatják meg a *Teleki Társaság* kiadványait, s a budapesti *Pataki János* dedikálja népszerű képes útikönyveit.

A vásár ideje alatt, december 11-én, szombaton délután 18 órakor lesz a sorsolása *Matyikó Margit* és *Sebestyén Erzsébet* festményeinek, amelyekre a tombolajegyeket (egyenként 10 lejes áron) már most megvásárolhatják a *Teleki Magyar Ház* irodájában.

A rendezvényekre a belépés ingyenes, szeretettel várnak mindenkit!

„Emberekkel, különösen emberekért dolgozom...”

Interjú Vida Noémival

Nem emlékszem arra, hogy vedel valaha is készült interjú a lapunk számára. Ennek ellenére elmondhatjuk, hogy téged azért sokan ismernek Nagybányán és nemcsak. A szokás kedvéért mutatkozz be, néhány életrajzi adatra (de csak azokra, amelyeket egy hölgy egyáltalán hajlandó elárulni) vagyunk kíváncsiak, no meg a jelenlegi munkád érdekelné.

Az okokat most ne keressük erre, a kommunikáció nagyon fontos, sokszor leülhettünk volna megbeszélni gondjainkat, de ugyanúgy eredményeinket is. RMDSz tevékenységem révén sokan ismernek, hiszen közel 20 éves szervezetben belüli pályafutásom során kezdetben titkárnak kénytelen voltam dolgozni, majd évekig parlamenti irodavezetőként dolgoztam, 2001-től pedig ügyvezető elnökként próbálom maximális odaadással, teljesítéssel vezetni a helyi szervezetet. Emberekkel, különösen emberekért dolgozom, kiemelten fontosnak tartom az emberi kapcsolatokat, főleg ebben az érdeklődött, értékvesztett világban. Ugyanakkor hosszú évek óta foglalkozom civil szervezetek-

kel, nagyon fontosnak tartom a civil társadalom fejlődését, a civil szervezetek munkáját. Véleményem szerint azok méltó partnerei és kiegészítői kell legyenek a társadalomnak és az államnak egyaránt.

Felsőfokú diplomát a kolozsvári „Babe-Bolyai” Egyetem Szociológia és Szociális Munka szakon szereztem, egy nagyfiam van, a BBTE politikatudományi karán tanul.

Önkormányzati képviselőként is mondj valamit a tevékenységedről!

A nagybányai szervezetben kifejtett munka és tapasztalat alapozta meg jelölésem vállalását. Úgy érzem közel állok az emberekhez, fontosnak tartom és tartom a hozzánk forduló személyeknek a gondjait, problémáit - lehetőség szerint - megoldani, vagy a legjobb utat megkeresni a megoldáshoz. Két szaktanárságban van szerencsém dolgozni - a kultúra-tanügyi-civil szervezetek és az egészségügy-szociális bizottságban. (Folytatás a 3. oldalon)

Beszélgő partner: Simori Sándor

dr. Papp Lajos

Felelősségünk a Kárpát-medencében

Imadélután december 5-én

A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség december 5-én tartja azt az imadélutánt, amely a rossz emlékezet 2004-es népszavazásra válaszként indult útjára. A gyülekezet templomában nagyisztelet *Sánta Ibolya*, a *Budapesti Erdélyi Gyülekezet* református lelkipásztora hirdeti Isten Igéjét, majd dr. Papp Lajos orvosprofesszor, szívsebész, mint a *Magyar Tudományos Akadémia* tagja tart előadást „Felelősségünk a Kárpát-medencében” címmel.

Ezen az estén együtt szeretnénk gondolkodni és imádkozni megpróbált népünkkel elvesztett népünkért, természetesen mindazokért, akiket csak választ magának az Úr, a mi Istenünk!

Ne felejtse otthon családját, testvérét december 5-én, vasárnap délután 5 órakor, amikor eljön a Nagybánya-óvárosi Református Gyülekezet templomába!

Szeretettel várjuk.

Koncert a Házban

A budapesti Kiss Virág és Dezső Sándor hangversenye

Ma délután, azaz december 3-án, pénteken 18.00 órai kezdettel a budapesti Kiss Virág (zongora) és Dezső Sándor (cselló) vendégszerepel Nagybányán. M. soron: *Popper* (Albumlap, Mazurka), *Beethoven* (F-Dúr Szonáta op.17), *Martini* (Variációk egy szlovák témára), *Liszt* (Szerelmi álmok - csellóra és zongorára), és *Kodály* (Adagio; Magyar népdalok, Rondo) műveket.

A komolyzenei eseményre a *Teleki Magyar Ház*ba várják szeretettel a zenekedvelőket.

A belépés ingyenes.

A Németh László Elméleti Líceum diákjai által szervezett Gólyabálra december 3-án, 18 órától kerül sor a nagybányai Városi Színházban. Jegyek a helyszínen is kaphatók.

Németh László Elméleti Líceum
bemutatója:

Afterparty: Moonlight
Hol? Mikor? December 3. Városi Színház
18:00

Támogatók: *EMMENDIA ALAPÍTVÁNY*, *SHVITA*, *Tosca Com*, *CHERRY*, *Gráma*, *Új Szó*

A II. szirózsa országos népdalvetélked r l

Október 30-án a koltói Pet fi Sándor Általános Iskola rendezte a II. szirózsa népdalvetélked megyei szakaszát. Ennek eredményeképpen két koltói leányka, Barát Mercédesz (II. oszt.) és Pécsi Brigitta (IV. oszt.) képviselhette szül faluját és Maramaros megyét a népdalvetélked országos szakaszán, melynek a Temes megyei Újszentes adott otthont november 19-21. között.

A kissé hosszú és fárasztó vonatkozás után elsőként érkeztünk a Temesvárral szinte egyben tí településre, így alkalmunk nyílt megtekinteni a község büszkeségeit: a gyönyörűen és korszerűen berendezett iskolától a Polgármesteri Hivatalig. A gyerekek népdalokat tanulhattak, kézműveskedhettek és közben ismerkedtek egymással, egymás népdalaival.

Szombaton délelőtt megkezdődött a várva várt verseny. A diákok két kategóriában versenyeztek: I-II. osztályosok és III-IV. osztályosok, a verseny bírái neves hazai és anyaországi zenetanárok és népdalénekesek voltak, köztük a szentesi Mélykútiné Német Kornélia citeratanárné, népdalénekes és Érsek Csaba népdalénekes, mesemondó.

Ahogy a bírák is elmondták, színvonalas versenynek lehettünk részesei, ahol bebizonyosodott, hogy él a magyar népdal és igenis vannak tehetséges gyerekeink, akik készek tovább adni, éltetni népiünk egyik legdrágább és legszebb kincsét: a magyar népdalt.

A verseny után városnézés következett Temesváron, ahol megtekinthettük a város nevezetességeit és bejártuk azokat a helyeket, ahol a 89-es forradalom legfontosabb eseményei zajlottak. Többek között egy, a forradalom áldozatainak szentelt múzeumot is meglátogattunk, ahol, ha a gyerekek nem is, de a kísértelen annál inkább megdöbbenet bepillantást nyertek a 89-es temesvári eseményekbe.

Séta után izgalommal telve érkeztünk vissza a verseny helyszínére, ahol minden kis versenyző és felkészítő lázasan várta az eredményhirdetést. A díjkiosztó gála, ugyanúgy, mint a verseny, népes közönség előtt zajlott, ahol a díjazottak mellett neves népdalénekesek és néptáncsoportok léptek fel.

A nap megkoronázásaként a szervezők tánccházal örvendeztettek meg bennünket, ahol kicsi és nagy felváltva szórakozott, vezette le a verseny feszültségeit. A talpalávalót a szentesi Tücsök zenekar biztosította, akikkel együtt táncoltunk, hallgattuk és énekeltek a mesébe szent dalokat.

Vasárnap délután élményekkel tele, új barátok címeivel és tarsolyunkban egy III. díjjal, melyet Pécsi Brigittának ítéltek a zsűri, indulhattunk haza.

Büszkék vagyunk lányainkra, akik bebizonyították, hogy a szörvényben élők is ismerik és szeretik a magyar népdalokat és helyt tudnak állni egy ilyen rangos versenyen is!

Köszönet mindazoknak, tanítóknak és felkészítőknak, akik támogatják népi kultúránk fennmaradását, tovább éltetik azt népdalok és néptánc tanításával!

Csendes Mónika tanítóné

Iratkozás nagybányai magyar első osztályokba a 2011-2012-es tanévre

Felkérjük a kedves szülőket, nagyszülőket, irassák be gyermeküket mihamarabb első osztályba a 2011-2012-es tanévre. Rendkívül fontos, hogy rövid időn belül megtörténjenek a beiratkozások, hogy nyilvánvalóvá váljon, hány első osztályos gyermekre lehet számítani a következő tanévben.

- Nicolae Iorga Általános Iskola (a volt 11-es). Titkárság: 0262-276315. Tanítóné: Kása Matild, telefon: 0753-813825

- Petre Dulfu Általános Iskola (a volt 1-es). Titkárság: 0262-213690. Ta-

nítóné: Molnár Tünde, telefon: 0741-498876.

Bármilyen nehézségbe ütköznek, kérjük jelezzék a 0745-363441 telefonszámon, vagy email-en:

iskolainkert@nagybanya.ro.

Felhívjuk a kedves szülőket figyelmét, hogy térségünkben nem gyermekhiány miatt veszélyeztetett a magyar osztályok indítása, hanem a szándék hiányzik, hogy bátran magyar tannyelvű osztályokba irassuk gyermekeinket, ami a mai világban nem hátrány, hanem előny. Azért, hogy az oktatás minősége tovább növe-

SolarCenter Romania

Nagybánya; Zorilor 67; tel.: 0744-553.095
www.solarcenter.ro email: office@solarcenter.ro

Napkollektoros fűtés rendszerek tervezése, kivitelezése és forgalmazása importőri áron.

A legfinomabb kürt skalács

Kézműves vásár a veresvízi Krisztus Király templom plébániáján

„Urunk köszönjük a tehetségünk, hogy kezeinkkel értékeset alkothatunk”

December 5-én, a 10 órai szentmise után, a Krisztus Király plébánián Karácsonyi Vásárt rendezünk, amelyre nagy szeretettel meghívunk mindenkit.

Isten segítségével, hittanosaink szorgos munkával sok szép adventi, karácsonyi tárgyat, dekorációt készítettek. Így biztos mindannyian találnak valami kedvükre valót.

A tárgyak értékesítéséből befolyt összeggel gyermekeink táborozási költségeihez járulunk hozzá.

A Koltó-Katalin-i Csere Közbirtokosság tagjainak figyelmébe

Tisztelettel meghívom a Koltó-Katalin-i Csere Közbirtokosság tagjait december 3-án délután 18 órakor az iskolapincében tartandó közgyűlésre.

Téglás Lajos elnök

kedjen, mindenki felelős, minden szülő, nagyszülő; minél több gyerek tanul anyanyelvén, annál könnyebb a tanároknak minőségi, versenyképes képzést biztosítani.

Szeretnénk szólni azokhoz a családokhoz is, ahol kétnyelvű környezetben nevelkednek a gyermekek. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezekben a családokban, ha a gyermekek román tannyelvű iskolában tanulnak, a magyar nyelvet idővel elfelejtik, és nem beszélnek többé. A globalizáció, a média és információáradat egységesíteni próbálja a társadalmat. Ebből következően szörvényben a magyar nyelv háttérbe szorul. Hasonló esetekkel az Európai Unió intézményei is kiemelten foglalkoznak és messzemenesen támogatják ezen közösségek fennmaradását, kulturális tevékenységeit. Ugyanakkor megemlítenénk azt, hogy szörvényvidéken, aki anyanyelvén tanul, biztosan elsajátítja a többségi nyelvet is, pont a fennebb említett okok miatt. Nem elhanyagolható érv az anyaországtól igényelhet tanulmá-

Kismamák, kisbabák, pocaklakók...

Kismama Klub

MINDEN SZERDÁN

17.00 órától a Teleki Magyar Házban, szép idő esetén az udvaron.

Gyere el, hozd kisbabádat, gyermekedet, beszéljünk ügyes-bajos dolgainkról.

SZERETETTEL VÁRUNK!

Egyházi hírek

* Koltón vasárnap, a délutáni istentisztelet keretében kerül sor az 1987-ben konfirmáltak találkozójára. Ehhez a korszályhoz tartozó lelkipásztornak, Kaliné Sármasi Tünde fogja hirdetni Isten Igéjét.

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamarc@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszervezési rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél árnyékosított, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetők - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter közötti szabályozható tartományal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOT.F. típusú, földgázzal működő, vírrövid és fűtési sugárzó hőszabályzó.

nyelvi ösztöndíj sem, amely minden anyanyelvén tanuló diáknak jár.

Jövők, közösségünk minden tagján, térségünk minden magyar anyanyelvű polgárán múlik. Tudatosítsuk és ismerjessük iskoláink eredményeit, tehetséges diákjaink teljesítményeit, hiszen ezzel is hozzájárulunk az iskoláinkba vetett bizalom további elnyeréséhez.

Klotz Miklós fotókiállítása

November 30-án nyitották meg a *Megyei Szépművészeti Múzeumban* (Május 1. utca 8. szám)

Klotz Miklós
(Magyarország)

fotóművész egyéni kiállítását,

Utazások

címmel. A tárlat két hónapig várja a látogatókat.

VITAL RT. Nagybánya - Sajtóközlemény

Óvintézkedések a vízvezetékek megfagyása ellen

A hideg évszak beköszöntése szükségessé teszi néhány szezonális óvintézkedést, a vízvezetékek befagyásának az elkerülésére. Szeretnénk néhány jó tanáccsal szolgálni fogyasztóink számára, hogy ne legyen részük ezzel kapcsolatos kellemetlenségekben.

A jelenleg hatályban lévő törvények értelmében, a vízellátást szolgáló belső (vízóra utáni) vezetékek a fogyasztó tulajdonát képezik, aki köteles azokat megfelelően karbantartani és javíttatni. Eszerint, a hideg évszak idején a belső vezetékeket, amelyekért a lakástulajdonosok felelősek, megfelelően óvni kell a megfagyástól. Azt javasoljuk ügyfeleinknek, hogy zárják el a hideg útját az érintett helyiségek felé (vízóra-aknák, lépcsőházak, alagsorok), ahol a vízvezetékek áthaladnak, szereljenek ablakokat, ahol ez szükséges, értesítsék ügyfélszolgálatunkat azokban a ritka esetekben, amikor a vízóra-aknák tetőjén hiányzik a fedél, szennyvízmentesítsék az alagsorokat, és nem utolsósorban megfelelő anyagokkal szigeteljék a csöveket. Nem szabad megfedkezni a vezetékek és a csapok ellen részéről sem, még a hideg beállta előtt, hogy nincsenek repedések, illetve tömítési gondok, hiszen ezek is hozzájárulhatnak a vezetékek esetleges befagyásához.

Amennyiben annak ellenére, hogy a szükséges óvintézkedéseket meghozták, vagy éppen nem, mégis befagy a vezeték, tudniuk kell a következőket:

- ne próbálják meg a tulajdonhatárnál található vízórát durva külső beavatkozással megoldásra bírni. Ha gond adódik a vízórával, ne próbálják meg egyedül kifagyasztani azt, kérjék a Vital RT alkalmazottainak segítségét;
- ha a saját rendszerrel (a belső hálózattal) adódnak gondok, kérje meg szomszédját, hogy adjon egy edény meleg vizet, amit lassan öntsön a cső befagyott részére;
- ne használjon nyílt lángot a vezetékek kiolvasztására.

Tavaly, az alacsony hőmérsékletek és a vezetékek hiányos szigetelése miatt, alig néhány nap leforgása alatt többszáz belső hálózat sérült meg.

Gáspárik Géza vezérigazgató

Jótekonysági orgonakoncert lesz a Szentháromság-templomban

A jótekonysági koncertet egy nagybányai 11 éves diák megmentése végett szervezik. A beteg kisfiú komoly szív- és tüdőbetegségre szorult, amit csak az Egyesült Államokban lehet elvégezni.

A koncert szervezői szeretettel várják a nagybányaiak adományait, támogatását.

M. Odongtoo Bernadette orgonaművész koncertjére a nagybányai Szentháromság-templomban kerül sor december 7-én 18 órától.

Koncertprogram:
Bach-Vivaldi: A moll koncert BWV-593 (Allegro, Adagio, Allegro)
Bach: Partita I: Andante. Allegro (hegedű: Adrian Cristea XI. o. Zeneliceum)
Bach: Trio sonata C moll BWV 526
Gounod-Bach: Ave Maria (Fuvola: te cu Maria- XII. O. Zeneliceum)
Widor: Toccata
Szeretettel várjuk a zenekedvel és adományozó lelkes nagybányaiakat!

(nagybanya.ro)

„Emberekkel, különösen emberekért dolgozom...”

-folytatás az első oldalról-

Ezen kívül még elég sok más típusú bizottságban is tevékenykedem, mint például a mandátum ellenőrző bizottság, valamint a kulturális pályázatokat és a szociális pályázatokat elbíráló bizottságok. Itt megjegyzem, hogy minden évben kötelességemnek tekintem szem előtt tartani a magyar civil szervezetek támogatását, és majdnem minden évben a kiírt összeg 25-30 százalékát sikerül magyar civil szervezetek számára megszerezni. De egyik legnehezebb bizottság a „lakás” bizottság, amelyben a szociális lakásokkal, az ANL lakásokkal, a még önkormányzati tulajdonban levő ingatlanok bérbeadásával foglalkozunk. Ez azért nehéz, mert nagyon sok lakásra várom család van - kb. 2000 -, de ezeket a lakásokat egy elég szigorúan összeállított pontrendszer alapján lehet odaítélni, csak nagyon megalapozott, sürgős esetekben tehetünk kivételt ez alól.

Egy új törvény alapján az önkormányzati képviselők a tanügyi intézmények igazgató tanácsaiban is részt kell vegyenek. Itt is igyekeztünk olyan tanintézményekhez kerülni, ahol magyar oktatás van, így jómagam a „Petre Dulfu” Általános Iskolában és a „Németh László” Gimnáziumban vagyok tagja ezeknek az igazgatótanácsoknak.

Ezeket lehetne dióhéjban elmondani az önkormányzati munkámról, nagyon sok mindenről beszélhetünk még, talán majd egy következő alkalommal. Csak annyit fűznék még hozzá, hogy az RMDSZ önkormányzati frakciója minden egyes elött részletesen megbeszéli a napirenden lévő hároztat-tervezeteket, ami csak nálunk működik így. Látható a román pártoknál, hogy nem egyeztetnek, így sokszor ez is rontja az amúgy is enyhén mondva „zörös” hangulatot a tanácsgyűléseken.

-Folytatjuk-

Nyerjen festményt karácsonyra!

Sebestyén Erzsébet és Matyikó Margit egy-egy szép festményét az idei Karácsonyi Vásár keretében fogjuk kisorsolni. Tombolajegyeket ma délutántól lehet vásárolni (10 lejese áron) a Teleki Magyar Házban, ahol az eredeti festmények is megtekinthetők. A sorsolásra december 11-én, szombaton kerül sor, a pontos időpontot később közöljük. A bevétel egyharmadát a Teleki Magyar Ház céljaira ajánlották fel a képzőművészek!

könczey elemér
fejadag
karikatúra vándorkiállítás és könyvbemutató
2010. december 9 - 2011. február 9. • Teleki Magyar Ház Nagybánya • Megnyitó: 2010. december 9., csütörtök 17.30 óra
A kiállítást bemutatja: **Dávid Lajos**
Közreműködik: **Profcafe Duett** (Lengyel Marius és Damşa Petru)

TELEKI MAGYAR HÁZ
MESTER ÉVRESEK
IDEA
TELEKI ARSASÁG
NEMZETPOLITIKAI KISJERŐS KÖZMŰVELŐDÉSI KÖZPONT
WOLFF
ÚJ SZÓ
krónika

Csángóföldi vendégtanárok Máramarosban

November 24. és 28. között 19 csángóföldi vendégtanár látogatott el megyénkbe. A legfrissebb eseménynek év-tizedes elzményei vannak. *Hegyeli Attila* a *Csángómagyarok Szövetségének* oktatási felelőse s jómagam, tanfelügyelőként, s jóval azelőtt is, szakmai konferenciák tucatjain dolgoztunk együtt, felhözva gyakran a szórványoktatás közös problémáit, utakat keresve a megoldások felé. A munkakapcsolatból aztán kikristályosodott a fiatal tanfelügyelők és módszertanosok köre, kik a magyartanárok társadalmában új hangon, új elvek mentén új feladatoknak kezdtek eleget tenni. A szórványoktatás kérdése ma már egyre inkább a figyelem középpontjába kerül, s túl azon a romantikus sóhajtozásán, mellyel a szórványkérdést eddig kezeltük, az egyes régiók rendszeres találkozásán egyre több párhuzamot ismerünk fel Temesvár, Beszterce, Arad, Déva, Máramaros és a moldvai csángók magyar oktatásában. Amire azonban pozitív példát találtunk itt, hiányosságok nehezítették a munkát másutt.

Az együttműködés szükségessége itt már nyilvánvaló lett. Annál is inkább, hogy kiderült, bár legális keret létezik, súlyos információhiány gátolja a román tagozatra járó nemrég összeírt 80 000 diák anyanyelv oktatását. Ebből 1 860 diák számára biztosít anyanyelv órát a *Csángó Magyarok Szövetsége*, mint civil szervezet, 615-nek a *Máramarosi Tanfelügyelőség*, mint állami intézmény. A legtöbb megyében ennél jelentősen kevesebb diák részesülhet magyar oktatásban román tagozaton. Ez az oktatási forma talán a legérzékenyebb, legsebezhetőbb, s állandó odafigyelést igényel. Elég egyetlen tanfelügyelő hiányához hozzáállása, máris felére apad a magyarul tanuló diákok száma. Elég egyetlen hiányos magyartanár, máris éreztetik a magyaróra. Márpedig a szórványban élő gyermekek, akiknek számukból vagy nyelvvállalásukból ki-folyólag nincs lehetőséjük magyar tagozatra járni, anyanyelvükkel és a magyar kultúrával iskolában csak ezeken az órákon találkozhatnak. Az oktatásuk különösen nagy felelősség.

A szórványoktatással foglalkozó szakemberek folyamatos együttgondolkodása vezetett el oda, hogy a *Tanügyminis-*

térium is felismerte, nem minden magyarul tanuló diák beszéli anyanyelvi szinten az anyanyelvét, s felfüggesztve a számukra teljességgel alkalmatlan magyar tagozaton érvényes tanterveket és tankönyveket, létrejöhetett egy speciálisan román tagozaton érvényes magyar anyanyelv tanterv, mely a nyelvvállalás felmérése után különböző szinteken kívánja tanítani a gyermekeknek az anyanyelvüket. Az ország szórványkérdésével foglalkozó szakemberei Nagybányán írták meg ezt a tantervet, s munkájukat egy bákói munkalátogatás egészítette meg, melynek során a csángó gyermekek magyar oktatásával ismerkedtek. Az ott megismert csángóföldi tanárok tevékenysége vitt arra a gondolatra, hogy ezzel az oktatási formával érdemes lenne megismerkedniük a máramarosi kollégáknak is. A tavaly májusi látogatás után ottani partnereinket láttuk vendégül ezen a hétvégén. Az együttgondolkodás tehát nemcsak az oktatási menedzsment, hanem a gyermekekkel dolgozó pedagógusok szintjén is megvalósult, vendégeink ráláthattak Máramarossziget, Nagybecsköny, Rónaszék, Hosszúmez, Nagybánya, Koltó, Szinérváralja, Misztótfalu, Szamosardó magyar oktatására, s a két nap helyszíni tapasztalatszerzés után értékes szakmai beszélgetésekre gyűltek össze a *Németh László Gimnázium*ba. A csapat közös látogatást tett Koltóra, Szigetre, Hosszúmezre, Váraljára, Misztótfaluba, ahol az iskola pedagógusai és igazgatói kezdeményezték szakmai beszélgetéseket a szórványoktatás problémáiról. Felváltottuk a közös lépéseinkkel kapcsolatos elképzeléseinket, s bízva voltunk a munkánk szakmai tapasztalatcseréjére, s végül egy fergeteges moldvai táncszóra gyűltünk össze Ardóba.

Jómagam elégedetten veszem tudomásul, hogy a *Hegyeli Attilával* való szakmai összekacsintásaink a két meggyét baráti kapcsolatokkal kezdik átszövi, hogy a kommunikáció már a mi segítségünk nélkül is megvalósul, hogy ezzel az ürtüggyel a mi pedagógusaink is csapattá szerveződnek, hogy a kölcsönkapott ötletek a hétköznapi munkánk kovácsai lettek, s újult erővel fogunk munkához.

„Szívem van hezsdája”- tanultuk.

Váradai Izabella

Anyországi színek a Teleki Magyar Házban

A *Teleki Magyar Ház* vendége volt *Debrei Éva*, Karácsondból, egy Gyöngyös melletti faluból származó festőművész, költő. Magával hozta képeivel és verseivel Magyarország és a horvátországi Hvar sziget varázslatos világát. A művész 2002-től rokkantnyugdíjas, azóta lételemévé vált a festészet és a líra. Vallja, hogy az élet és a hit csodát tud tenni. Fájdalmát és vágyait a szépség, a boldogság iránt a festészet eszközeivel, vagy tollal ragadva tudta leginkább kifejezni. Mesterének *Dudás Gyula* festőművészt tartja, akivel egy festőtáborban futott össze, aki ezt a tárlatot is megnyitotta. Beszédében a művész arról beszélt, hogy míg *Ady* a magyar Ugarban nem találja a jövőt, addig *Hollósi Simon* és társai megtalálták a harmóniát. *Hollósi Simon*éknak sikerült a nagybányaiakkal a tájat, és a tájképfestészetet megszerettetni. A szép iránti vágy mindenkiben benne van, mutatott rá *Dudás Gyula*. Azután rátért tanítványa bemutatására. *Debrei Éva*nak nincs akadémiaja, viszont annál nagyobb akaratja. Képei melegséget, harmóniát árasztanak, nem mehetünk el festményei mellett. Mindenkitől tanul, de nem másol. Egyéniségének köszönhetően nem vette át a modern festészet elemeit, viszont képein átragyog a szépség és a fény.

A mester megköszönte *Debrei művész látogatását, és boldog születésnapot kívánt ez alkalommal. Szintén Magyarországról érkezett Panyi József, aki Debrei Éva két versét, a „Hullámok” és az „Olajfák között”, és még két megzenésített költeményt mély átéléssel adott el.*

A művész üzent Nagybányának: „*Dudás Gyula* csodálatos művész, nagyra becsülöm, még sok életévet kívánok neki, hogy még sokat alkothasson. Nagy örömmel voltam itt Nagybányán, sok szépséget láttam.”

A kiállítás december 7-ig tekinthető meg a *Teleki Magyar Házban*.

Varga Gábor

„Szállj, szállj, szállj fel magasra!”

Rendhagyó versenyt szervez ezen a hétvégén Máramarosszigeten a *Nordica Egyesület*.

December 4-én, szombaton 13 órától kerül sor ugyanis az első városi papírrepülő-készítési versenyre, amelyre valamennyi korosztály képviselői benevezhetnek. A résztvevőknek nevezési díj fejében gyermekkönyvet kell magukkal vinniük, amit a szervezők majd adományként bukovinai gyermekekhez juttatnak.

A megmérettetésnek a helybeli „*Drago Vod*” Kollégium sportcsarnoka ad otthont. A résztvevők háromtagú csapatokban fogják összemérni tudásukat, képességüket. Egyetlen 80 grammos, A4-es formátumú, bármilyen színűt használhatnak fel a versenyre, abból kell olyan papírrepülőt hajtogatniuk, ami eredeti, hatékony és sokáig marad a levegőben, illetve messzire száll. A pályamunkákat ennek megfelelően több kategóriában is díjazták.

Ne feledjék tehát, hogy jövő szombaton 13 órától, a szigeti „*Drago Vod*” Kollégium sportcsarnokában megnyitják a légtérrel a papírrepülők számára, így ha kis időre is a felntek önfeledt gyermekeké, a gyermekek pedig felelősségteljes konstruktőrökké és pilótákká válhatnak. (tamási)

Nagybánya.ro

városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

Krüzselyi Erzsébet

(1875-1953)

Krüzselyi Erzsébet 1875. március 21-én született Máramarosszigeten, a viski Krüzselyi Bálint és Pellády Erzsébet gyermekeként. A család Sárospatakon él, amikor a 8 éves Erzsike hűlés következtében elveszti hallását és látása is meggyengül. 1889-ben a család visszaköltözik Máramarosszigetre. Édesapja irodalomkedvelő ember volt, aki több sikeres alkotással bizonyította tehetségét. Ezek közül említésre méltók az 1897-1899 között írt versei, novellái és

színdarabja „Aki másnak vermet ás”, amelyet Komjáthy János debreceni társulata el is adott Máramarosszigeten. Az édesapja lánya figyelmét az irodalom felé tereli. Krüzselyi Erzsébet tehetségesnek bizonyul. Fiatal kora ellenére írásai megjelennek a helyi és a városi lapokban egyaránt. 22 éves korában jelenik meg első verseskötete „Versek” címmel Máramarosszigeten. Testi fogyatékosága miatt a csend költőjének nevezi magát, amit a következőképpen fejez ki:

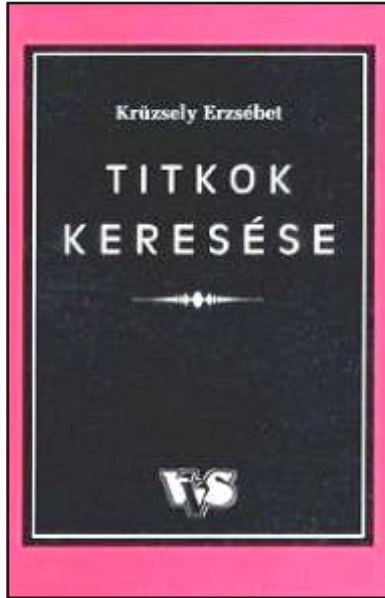
„Csend-rab vagyok. A hang halott nekem.
Csak lelkem játszik dalt a rímeken
A vers az én kis zengő zongorám,
Azon verem ki száz melódiám.”

Életének egyik igen súlyos vesztesége 1900-ban édesapja halála. Ez az esemény mélyen befolyásolja a költőn a lelkiületét és meghatározza verseinek szomorú hangulatát. Meg kell barátkoznia az egyedülléttel, a győztes lelki fájdalommal. Ezt a fájdalmát több versében örökíti meg

1901-ben megjelenik az „Újabb versek” című kötet. Ez a verseskötet nagy elismerést vált ki az irodalomkedvelők körében. Maga Gárdonyi Géza elismerően nyilatkozik Krüzselyi Erzsébet tehetségéről.

Ugyancsak Máramarosszigeten jelenik meg „Örök csendben” c. verseskötete (1907).

Jelentősebb alkotásai: „Csendország dalai” (1913). „Hangtalan lírán” (1924),

Képernyő s riogatások

A televíziócsatornák sokfélék, akárcsak az emberek. Vannak, amelyek napközben szeretnek foglalkozni mindennapjaink problémáinak megvitatásával és azok, szerintük, megoldási lehetőségeivel, és vannak úgymondó „éjjeli baglyok”, amelyek éjszakákon át képesek foglalkozni a naponkénti, kiszécsézt témák véleményezésével, bennük soridat biztosítva mind a meghívottaknak, mind a betelefonáló nézőknek.

A pálmát közülük, szerintem, a Dan Diaconescu nevével fémjelzett, általa a nemzet televíziójának titulált OTV csatorna szerezte meg, mert nem csak az ország lakosait sújtó dolgokkal foglalkoznak, hanem az éjszaka eljöttével a gyengébb idegzetű polgárokat riogatják is. Nemrégiben hazánkat rombadöntő földrengést jósoltak, helyette tüntetők tömege lepték el a fővárost az ország minden részéből, a kormány bukását remélve. November 11-re világvégét hirdettek. Az sem jött be, helyette közben a nemzet nagy költőóriása Adrian P. unescu távozott az élők sorából. Meg is siratta a tévécsatorna becsületesen. Ha már ez a jóslás is befuccsolt, akkor másnap, ha már életben maradtunk, újabbal rukkoltak el, miszerint ezután saját fogunkkal fogjuk megásni sírunkat. Vagyis, nap mint nap mérgező anyagokat tartalmazó élelmiszereket fogunk fogyasztani, melyekről nem szabad tudnunk. Az emberiség alattomos megmérgezése, bizonyos világszervezetek célja, mellyel azt szeretnék elérni, hogy a Föld 6 milliárdos lakossága az elkövetkező 30 év alatt a felére csökkenjen. A felhozott példák közül, amelyek rombolják szervezetünket, íme néhány. A csecsemőknek szánt tejpor 40%-kal több alumíniumot tartalmaz, az asztali só pedig nagymértékű cianid. Aztán a fokhagymát, a mentát és a hársfavirágot hozták fel példának, hogy már van olyan uniós ország, ahol harmadrendű kábítószernek minősítették ezeket a „cucokokat” és csak bizonyos gyógyszerárakban lesznek kaphatók receptre. Képzeld csak el, kedves olvasóink, pár év múlva a szórakozóhelyeken, zsebeiket fokhagymával degeszre tömött fiatalokat fogunk látni, amint éppen Coca Cola-s pohárból menta vagy hársfateát szücsölgetnek. Mi lesz a jövőben Pista bátyámmal, aki eddig ha érezte, hogy nátha kerülgeti, kora reggel a kupica szilvórium után fokhagymával jól bedörzsölt pirítóst evett? Megmondja majd Mari néném neki, hogy vigyázz, tatikám, mert asszonya az Unió, hogy ezek drogok és károsak az egészségre.

Igazság a rémisztgetésekben is van, mert a vegykezelt, adalékanyagokkal dúsított, finomított élelmiszereink, italaink nem mondhatók száz százalékosan egészségesnek, és évek teltevel szervezetünk valamelyik meggyengült pontját megtámadják. Betegek leszünk. Jövedelmünk javarésztét gyógyszerre fogjuk költeni. Mindennapjaink részévé fognak válni a színes tabletták, kapszulák. Nélkülük nem fogunk tudni élni. Függetlenül válunk, akárcsak a drogokosok. Akárhogy is lesz, akármit is hoz az Unió jövőben, én ezentúl is Pista bátyámra szavazok. Ami a világi létünket illeti, elbűvölőbb mindenki távozik. Az időpontot pedig nem az OTV fogja megmondani. (Vicsai György)

„Örök csenddel ködön át” (1928) Számoltalan versében a máramarosi tájak szépségét örökíti meg: *Ének az Iza folyóhoz, Itt születtem, Tavasz a dombtetőn.*

Egy ideig Felsőlőn tölti napjait, sokan még most is emlékeznek a magába zárkózott, csendes, visszavonult költőre. Élete utolsó napjait Szatmárhegyen tölti. Itt halt meg 1953-ban, a szatmárhegyi református temetőben helyezték örök nyugalomra.

Talán önvallomásnak is beillik ez a levél, amit Krüzselyi Erzsébet K. művész Nagy Lajoshoz írt:

Kedves jó író társam!

„Miután nem mondta teljesen bizonyosan, hogy még ma egyszer lejöhet, én így akarok még Magával kicsit beszélgetni, miután tulajdonképpen csak ezen a módon (azaz írásban) tudom én csak jól kifejezni magamat. Ha szavakkal kell beszélnem idegen emberekkel: félszeg és ügyetlen vagyok - évek sora óta élek a világtól teljesen visszavonultan, s jóformán már a beszéd is nehezre esik, s hamar kifáraszt. Hangom, mint hallhatta, gyenge és tompa, még kiabálni sem bírok: tudom a kevés beszédem már székelt - habár mellbeteg nem vagyok - inkább hangszálaim vannak megtámadva, miután nagyon drasztikus módon kúrálta füleimet hajdan egy orvos. (Mellesleg megjegyezve, csak rontott rajta.) Kezdetül orvos volt ugyanis, s engem kísérleti nyúlaként használt. S a látásom mai gyógyíthatatlanságát is neki köszönhetem, mert ha akkor jól felismeri és kezeli a bajomat, sikeresen nem akadályozna, hogy kedvemre átadhassam magam az irodalomnak! Mindent jobb megismerésem és megértésem miatt óhajtottam még Magának megmondani... Tisztán csak azért fárasztottam be magat az én kis kerti odúmba, hogyha sok elfoglaltsága között mégis ráérne olykor miránk visszaemlékezni, avagy talán valahol egy-egy kis poémám kerülne szemébe: lássa lélekszemével azt az egyszerű, primitív, de a maga kedves ódonágaiban nekem olyan kimondhatatlanul jóleső lelki megbékélést és pihenést adó helyecskét, ahol eldögtököltem bent is, kint is - ahogy bírom... Tudom, nagyon prózáiul ható lehet idegenre az én férfias passzióm, a fűrés, faragás, kontár-asztaloskodás, de orvosaim nagyfokú vérszegénységem miatt sok mozgást ajánlottak, s mert látásom nem bírja az erősebb fényt, sem a ködöt,

KRÜZSELYI ERZSÉBET:

Álomrongyok

*Megyek, megyek a tél elébe,
Koldus-kopótan, fázva, félve,
Rettegve a lét vad haragját,
Viszem az álmok rongy-csomagját.*

*Tündérei az ifjú nyárnak
Énhozzám csak rabolni jártak,
Az én utamra egy se hintett
Fősvény kezébe lmesekincset.*

*Csendország én bús bolyongója,
Nekem már úgyse szól a nóta,
Szívem versenyre már nem hívják
Rigófütyök, pacsirtatrillák...*

*Viszem tovább, mi megmaradt hát,
Az álmok tépett rongy-csomagját:
Legvégén a nagy léthatárnak
Jó lesz majd koporsópárnának...*

szelet, füstöt, gőzt és port, ezt a foglalkozást találtam ki magamnak, s nagy kedvvel is csinálom, nem törődve vele, hogy kezeim eldurvulnak, hiszen úgysem járok társaságba (s aki sokat sportol, annak is eldurvul a tenyere!). Ez az én saját, külön sportom, mely nemcsak fizikai mozgást ad, de elmémet is nagyon jólesőleg foglalkoztatja. Valósággal szenvedéllyel szoktam még ezen kívül háztartást készíteni. Azt hiszem, egy építésmérnök veszett el bennem. Régebben, mikor szeméim jobban bírták, ezeket a terveket le is rajzoltam, de most már a rajzolás fáraszt, s így rászoktattam magamat, hogy télen, amikor a hófény valóságos szoborabbá tesz (ha hóban kell járnom, még sötét szemüveggel is káprázom, támolygok, mint a vak, ha a nap süt, csak borult időben tudok ilyenkor kimenni, de még úgy is bánt a nagy fehérség, a szeméim folyton könnyeznek), tehát ilyenkor órákig sétálok le a feljáró szobában, és ha nem vagyok veresekre hangolva, akkor gondolatban folytatom a tervezéseket. Ez roppant szórakoztat és elvonja szomorú gondolataimat, melyek miatt könnyeznem kellene, s nekem nem szabad sírnom!... Nekem sok mindent nem szabad a szemem miatt, ha élni akarok. (Nem is igen akarok én élni, de muszáj!...)”

Mazalik Alfréd

Péter Károly jegyzete:

Mi van, ha tél van?

Hát igen, mi is van, ha tél van?

Van az évek tizenkét fja, közülük három télen született. A legidősebb fiút, jobban mondva embert, öregembert Decembernek hívják. Ha megrázza a szakszállát, akkor a föld máris öreggészi: a természet betakarozik, és édes álmat aludja a hópaplan alatt.

Ebben a nagy fehérségben csak mi, emberek háborgunk: miért van az, hogy egész évben felhalmozódott bajainkra, rászere vágyó fázó szívüinkre még a téli hó súlya is rátelepszik?

De nem csak mi fázunk! Fázik a Gyermekek is, akitől ölbe kell vennünk, akit fel kell nevelnünk magunkban, magunknak...

Itt van a téli vakáció ideje is. Van, aki a hófedte hegycsúcsokra vágyik; van, akinek délre húz a szíve, hogy maga mögött hagyja a fagyos évszakot; van, aki nem megy sehova, s itthon építi meg csalafinta hóemberét.

Most van az az évszak, amikor éveink egyet fordulni szoktak. Ilyenkor gondolkunk legtöbbet az időévváltásában született Petőfi Sándorra is: „A tél dere már megüté fejemet”.

A dísznőöléses nagy családi összejövetelek, a nagymamák és a nagyapák álomszerű téli meséi ma már csak az emlékekben élnek: az unokák rég a televízió és a számítógép rabjai lettek, nem csüngnek már nagyszüleik regéli ajkán.

Jóformán szívre sem léptek December öccsei Január és Február, s bennünk máris megszületett a télkergető tavasz reménye: a komisz, kemény idő és a „holt vidék” helyibe friss patakok, fák ágaira kúszott rügyeket, hóvirágot, és csiripel madarakat álmodunk. Csak türelmünk lenne minél több, mert, jól jegyez-zétek meg: „tavaszzi öröme is születünk, nemcsak téli gondra!”

HUMOR-ZSÁK

- Mutasd a kezéd, szívem! - mondja a skót feleségének. - Remélem nem lesz sz k az ujjadra, amit a születésnapodra vettem neked!
- Te, édes! Csak nem gy r t kapok?
- Ugyan már! Gy sz t.

Szomorúan ül a skót a padon. Azt kérdezi a szomszédja:
- Valami baj van?
- Igen. Képtelen vagyok felvenni az örökségem.
- Hogyhogy?
- Örököltem a bácsikámtól egy pár cip t, de neki negyvenes lába volt, nekem meg negyvenhármás.

Az internet korában

- **Bánom is én, mit gondol a blogod olvasóinak 57%-a, akkor sem lesz a baba neve Skype.**

Egy skót bemegy a vendégbe, odamegy a pincérhez:
- Asztalt szeretne foglaltatni? - kérdezi a pincér.
- Ellenkez leg! Körülbelül egy óra múlva visszajövök egy hölgyvel, és szeretném, ha azt mondaná, hogy minden asztalt foglalt.

- Figyelj, Aranka! Egyet mondok, kett lesz bel le...
- Ugyan, Ubul. Tegnap ket t mondtál, és egy se lett bel le!

- **Hát nem tudom, de engem nagyon frusztrál ennek a kenyérnek a látványa...**

Két vállalkozó beszélget:
- Tudod, az a baj, hogy az adóhivatal olyan konzervatív.
- Hogyhogy?
- Már rég 2010-et írunk, és engem még mindig a 2005-ös adóm miatt nyaggatnak.

Egy amerikai, egy német és egy orosz n beszélget.
- Amikor férjhez mentem kijelentettem, hogy nem fogok mosni. Nem láttam a férjemet egy napig, aztán hozott egy mosógépet - mondja az amerikai.
- Amikor férjhez mentem kijelentettem, hogy nem fogok mosogatni. Nem láttam a férjemet két napig aztán hozott egy mosogatógépet - így a német.

az ember, de újra elnik, mivel t szólhatna hozzá. Harmadszor is kopogtatnak. Szent Péter kivágja a kaput, és ráförmed a férjira:

- Ne szórakozzon itt velem!
- Elnézést, én tényleg nem tehetek róla, csak próbálnak újraéleszteni.

Egyik vasárnap a Gondviselő r l szóló evangéliumi részt olvassa fel a falusi plébános a templomban:

- „Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, cs rbe sem gy jtenek. Mennyei atyátok táplálja ket!”

Erre az egyik gazda félhangoosan megjegyzi:

- Könny neki. Az enyémb l!

A falusi templom plébánosa kemény szavakkal dorgálja híveit:

- Testvérek, a ti hitelenségetek már botrányos! Össze gy ltek, hogy es ért imádkozzunk, és tessék: senki sem hozott magával eserny t!

A mama riadtan hallja, hogy cselédként szolgáló lánya már nem sz z.

- Mondd, megfenyegetett a nagyságos úr?

- Igen - szípig a lány.

- Mivel?
- Azt mondta, ha nem teszem meg, többször nem próbálkozik.

Kiskatona kiment kér az rmeztől:

- Ha kitalárod, melyik szemem van üveg l, kapsz kiment.

- A jobb! - mondja a katona.

- Honnan tudod?

- Abban csillog némi értelem...

- Hogy született a zsiráf?

- ???
- Chuck Norris pofán rúgott egy lovat.

A férj üres kézzel jön haza a vadászból.

- Na mi az, nem l ttel semmit? - kérdezi a neje.

- Dehogynem.

- Akkor miért nem hoztad haza?

- Ugyan már! Nem vagyunk mi kannibálok!

Öreg hölgy lép be a henteshez, oldalán jókora kutyával. Az eb felugrik a pultra, megragadja az egyik jókora darab húst, és kiszalad vele az üzletb l.

- Öné ez a kutya, asszonyom? - kérdezi a hentes feldültan.

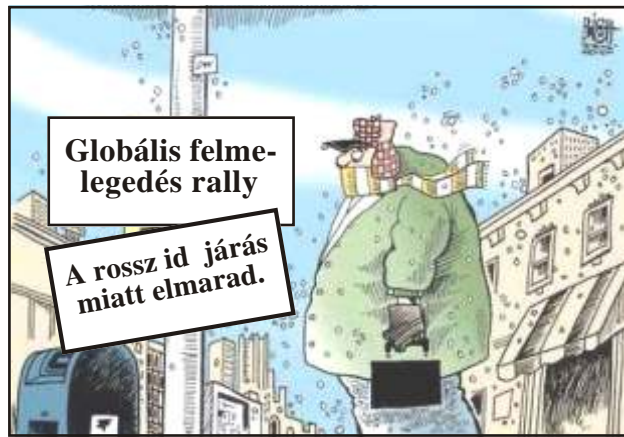
- Régebben valóban én gondoskodtam róla, de ma már ön-ellátó.

Magabiztos fellépés , kihívó szépség n jelentkezik titkárnak a hirdetésre.

- Gépelni tud-e - kérdezi az igazgató.

- Lehet. Még nem próbáltam.

- Doktor úr, a potenciaer -

sít szer, amit felírt, remekül bevált.

- Na, ennek örülök. És mit szólt hozzá a felesége?

- Fogalmam sincs. Azóta nem voltam otthon.

Fiatal pár szerelmeskedik az ágyban. A n váratlanul megkérdezi:

- Voltál te már gázóra-leolvasó?

- Nem - lep dik meg a férfi -, eddig még nem.

- Akkor a legf bb ideje, hogy elkezd, mert a férjem lépteit hallom a lépcs házban.

hozzáfogni?

Pistike rázza a fejét:
- Megvárom a titkár met.

- A hivatalnokok olyanok, mint egy könyvtár könyvei. A legmagasabb polcon lev k a legkevésbé hasznosak.

- Mondja, tulajdonképpen mihez ért maga?

- Semmihez.

- És tanult valamit?

- Semmit.

- Remek! Maga a mi emberünk. Magát nem kell átképeznünk.

- Ki a jó üzletember?

- Aki, ha koldusbotra jut, azt is eladja jó áron.

A tanár a gyerekek képzelet erejét szeretné fölvilágyozni. A dolgozat témája: „Ha én milliomos volnék”.

Mindenki tollat ragad s lázas munkába kezd, csak Pistike ül mozdulatlanul a székén, karba font kezekkel.

- Mi történt, Pisti fiam? - kérdezi a tanár. - Nem akarsz

A rend r kifog egy aranyhalat, ami közli vele: hogy ha visszadobja, akkor teljesíti három kívánságát. A rend r gondolkodik, majd azt így szól:

- Legyen egy söröskorsóm, amib l sohasem fogy ki a sör.

Máris ott terem egy sörrel teli korsó a kezében, elkezd bel le inni, de a sör csak nem fogy bel le. Ekkor magára önti az e-gészet, és a korsó még mindig tele van. Erre megszólal:

- Tök jó! Kérek még két ilyen!

- Tök jó! Kérek még két ilyen!

- Tök jó! Kérek még két ilyen!

Román értelmiségiek a Vasgárda népszerűsítésével vádolják a bukaresti televíziót

Történelmi valótlanágok hangoztatásával, a romániai holokauszt is felelős egykori fasiszta szervezet, a Vasgárda egyik volt vezetőjének a népszerűsítésével vádolja a közszolgálati televíziót hatvan romániai értelmiségi egy tiltakozó levélben, amelyet romániai vezetők, politikusoknak és nyugat-európai államok nagyköveteinek is elküldtek.

Az értelmiségiek azt kifogásolják, hogy a Román Televízió november 21-én olyan adást sugárzott, amelyben Ion Cristoiu újságíró „romantikus hősnek és erkölcsös személynek” nevezte Corneliu Zelea Codreanu egykori román vasgárdista vezetőt.

Ez utóbbi a két világháború között Romániában tevékenykedő Vasgárda nevű szélső nacionalista román szervezetnek volt az elnöke. A levél aláírói szerint Cristoiu figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy az említett politikai csoportosulás fasiszta eszméket vallott, közreműködött a romániai holokauszt elkövetésében, a szervezetet és magát Codreanuit is felelősnek ter-

heli több román politikai és kulturális személyiség meggyilkolásáért. Codreanuit 1938-ban kivégezték.

A tiltakozók felszólították Alexandru Lăzărescut, a Román Televízió vezérigazgatóját, hogy határolódjon el az adásban elhangzottaktól. Hangsúlyozták, hogy a román újságíró kijelentései nem csak „valótlan történelmi adatoknak az elfogadtatására irányuló törekvés”, hanem súlyosan sértik a vasgárdista mozgalom áldozatainak az emlékeit is. Az aláírók azt is kéri a vezérigazgatótól, hogy büntesse meg a televízió munkatársait, akik az aláírók szerint szakmailag felelőtlenek az adás elkészítéséért és sugárzásáért. (Krónika)

Markó: a romániai magyarok veszteségként élnek meg december elsejét

A romániai magyarok „veszteségként, a magyar államiság elvesztésé-
ként” élnek meg december elsejét, Románia nemzeti ünnepét – jelentette ki a bukaresti szenátus évfordulós rendezvényén Markó Béla RMDSZ-elnök.

Markó Béla beszédében kifejtette, hogy a Romániában Nagy Egyesülés néven ismert, nemzeti ünnepé nyilvánított december elseje mást jelent a románoknak, mást a magyaroknak. Mint mondta, a román nemzet számára fontos győzelmet jelent december elseje, a romániai magyarok viszont államiságuk elvesztésé-
ként éltek meg az akkori pillanatot.

Markó felidézte, hogy a gyulafehé-

vári román népgyűlésen elfogadott nyilatkozat Erdély népeinek széles körjogokat ígért, hiszen kimondta, hogy mindegyiket saját nyelvén és a saját körében választott emberek igazgathatják. Hozzátette, hogy ezeknek az ígéreteknek – amelyekhez nagy reményt fűztek a romániai magyarok – egy része teljesült, másik része viszont nem.

Az RMDSZ elnöke csalódottságát fejezte ki amiatt, hogy az oktatási törvénytervezet vitát váltott ki Romániában éppen azon rendelkezések miatt, amelyek az anyanyelv-
oktatásb-
vítésére vonatkoznak.

(Krónika)

Csökkennek a társadalombiztosítási járulékok?

A kormány jövő év közepétől számol a társadalombiztosítási járulékok csökkentésével, nyilatkozta a pénzügyminiszter. A csökkentésre azért lenne szükség, hogy olcsóbbá tegyék a foglalkoztatást, amely többbe kerül, mint egy sor szomszédos országban – mondta Gheorghe Iulian. A jövő évi költségvetés változatlan nyugdíj, egészségbiztosítási és munkanélküliségi hozzájárulással számol, viszont kettő és fél százalékról három százalékra emelték a kötelező magánnyugdíj alapokba kerülő befizetés-hányadot. (Kolozsvári Rádió)

Támogatta a Bethlen Gábor Alap létrehozását a magyar külügyi bizottság

Támogatta a Bethlen Gábor Alap létrehozását a magyar Országgyűlés Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottsága keddi ülésén. Az új támogatási rendszer a Szülőföld Alapot váltaná fel; a javaslattevők nagyobb hatékonyságot és átláthatóságot várnak el tőle.

Támogatta a Bethlen Gábor Alap létrehozását a magyar Országgyűlés Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottsága keddi ülésén. Az alapról szóló törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát a kormányparti képviselők támogatták, az MSZP és az LMP nemmel szavazott, a Jobbik tartózkodott. Ulicsák Szilárd miniszteri biztos a testület elnöke elmondta, a Szülőföld Alap nyílt pályázati rendszere kezelhetetlenné vált, ezért szükség van egy egységes rendszer kialakítására, amelynek keretében a határon túliak „kiszámíthatóan, átláthatóan” jutnának hozzá a forrásokhoz. Az új rendszer segíti ellenrizhe-

t segíti és az elszámoltathatóságot is – fejezte hozzá.

A Bethlen Gábor Alap felváltaná a Szülőföld Alapot, általános jogutódjaként működne, és ide csoportosítanának az igazságügyi minisztérium költségvetési keretében szereplő 12,4 milliárd forintot – közölte. Mint mondta, a törvényjavaslat szerint az alap fölött a nemzetpolitikáért felelős miniszter-helyettes rendelkezik, és felel érte.

Ulicsák Szilárd elmondta azt is, a törvényjavaslat kibővíti a támogatottak körét, már nem csak szervezetek, hanem magánszemélyek is tudnának pályázni. Elfogadása esetén a törvény le-

het segíti teremtene arra is, hogy a határon túli kis- és középvállalkozások hozzájuthassanak olyan támogatásokhoz, amelyek például az európai uniós pályázataikhoz önrészt vagy kamattámogatást biztosítana – tette hozzá.

Szabó Vilmos (MSZP) és Szávay István (Jobbik) méltatlannak nevezték, hogy a javaslatot alig ismerhették meg, máris tárgyalja a bizottság. Szabó Vilmos kijelentette, a határon túli szervezeteknek a véleményét is kellett volna kérni, a törvényjavaslat a kormány kezébe koncentrálja a hatalmat és az irányítást – mondta a szocialista politikus, a javaslat visszavonását javasolva.

Szávay István (Jobbik) és Dorosz Dávid (LMP) elmondta: a javaslatban látszik a kormány „jó szándékú törekvése”, a „forradalmi sürgetés” azonban számukra nem elfogadható, ezért nem tudják támogatni az e-

l terjesztett törvényjavaslatot.

Ulicsák Szilárd korábban a bukaresti Új Magyar Szónak elmondta: a tervek szerint jövőre külön járnak el a kis pályázatokkal, és külön kezelik azokat a nagy intézményeket, amelyeknek a munkatételése jelentős pénzügyi keretet igényel. „Az úgynevezett nagy pályázók esetében áttekintjük, hogy az adott intézmény milyen feladatokat látnak el, és azokat fontossági sorrendben normatív alapon támogatjuk” – mondta az ÚMSZ-nak a miniszteri biztos.

A törvényjavaslatot várhatóan a jövő héten tárgyalja a magyar törvényhozás. Az új alap elnevezésekor azért esett a választás Bethlen Gáborra, mivel nevét és a hozzá fűződő erdélyi rendi, gazdasági és társadalomszervezési aranykort minden magyar ismeri. A törvény elfogadása esetén, 2011 január elsején lép majd hatályba. (MTI)

Németh László Elméleti Liceum bemutatja:

2010 WALT DISNEY GOŁY ALAP

Támogatók:

- COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
- PRODRANCE 2000 CLUB DE DANSE SPORTIVE
- mons medius
- FEVA
- IML
- Toduy Com
- CRESENT
- SHVHA
- BAHAMA
- MAIYAR HAZ
- EMM.ro
- SZÓ
- nagybanya.ro
- DI
- ntiet
- M. Ratajok
- NUMERUL BAHARE
- Univer
- MAXI
- CRISMANA
- Dr. Bónis Csaba
- Dr. Bónis István
- Dr. Kirchmaier Éva
- Dr. Kolozsi Rudolf
- Dr. Levay Lehel

Enyhíti a krónikus fáradtságot az étcsoki

A keserű íz és az agyműködést serkentő hatásai miatt is nagy népszerűségnek örvendő étcsokoládé a krónikus fáradtság szindróma tüneteit is képes enyhíteni - állítják a brit szakemberek. A keserű csokoládéről már régóta köztudott, hogy olyan kémiai anyagokat tartalmaz, amelyek serkentik az agyműködést, de a szakembereknek most sikerült elszőrnövelni bizonyítékokat találni arra, hogy az édesség a krónikus fáradtság szindróma tüneteit is képes enyhíteni. Az angliai Hull Egyetem és a Hull York Medical School kutatói tíz olyan pácienset vontak be a kutatásukba, akik a betegség súlyosabb formáitól szenvedtek. A résztvevőknek nyolc héten keresztül naponta három alkalommal 15 gramm étcsokoládét kellett enniük, majd egy kis szünet után egy alacsonyabb kakaótartalmú, de ízében megegyező fajtával folytatták az édes kísérletet. Ezen kívül semmilyen egyéb változtatás nem történt az étrendjükben. Az eredményeket a Nutrition Journal nevű szakfolyóiratban közzé tették. A páciensek jelentős javulást tapasztaltak be az állapotukban. "Az eredmények azért is óriási jelentőségűek, mert csupán kis létszámú alannyal dolgoztunk. További vizsgálatra lesz szükség ahhoz, hogy láthassuk, milyen hatás, ha nagyobb számú emberre terjesztjük ki a kísérletet, de minden esetre a mostani eredmények igazán bátorítóak lehetnek azok számára, akik krónikus fáradtság szindrómától szenvednek" - hangoztatta Steve Atkin, a ta-

nulmány vezetője. A krónikus fáradtság szindróma tüneteinek közé tartozik többek között a hosszán - hat hónapig, vagy akár tovább - tartó súlyos fáradtság, a fejfájás, az izomfájdalmak és a koncentrációzavar - olvasható a The Daily Telegraph című brit lap internetes kiadásában. Az orvosi körökben egyelőre vita tárgyat képez, hogy a krónikus fáradtság szindróma vajon az úgynevezett krónikus kimerültség tüneteivel (ME) körébe tartozik-e, vagy attól elkülönül betegség. Az ME nagyjából 250 ezer brit ember életét keseríti meg. (mti)

80 prostituálttal buliztak a lisszaboni NATO-csúcson

A lisszaboni NATO-csúcson résztvevő grúz delegáció egy nagy partival kívánta megünnepelni az eseményt, ahova tucatnyi prostituáltat hívtak meg - legalábbis ezt állítja a Correio da Manhã, az egyik legnagyobb portugál napilap. A grúz delegáció 80 örömlányt bérelt fel a botrányos szállodai bulira, amelyhez az örmény küldöttség tagjai is csatlakoztak. A lányokat a grúz és örmény diplomaták saját feleségüként mutatták be, de végül mégis lebuktak, mert az egyik prostituáltat beazonosították a biztonságiak. A lap információ szerint a buli olyan zajos volt, hogy Nicolas Sarkozy államfő, aki ugyanabban a luxushotelben volt elszállásolva, panaszt tett a vezetői segítségért, akik megkérték a grúzokat, fejezzék be a mulatozást. (realitatea)

A rossz oldalon állt: befalazta magát a pincéjébe

Véletlenül befalazta magát a pincéjébe egy nyugdíjas férfi Németországban. A 64 éves illető a fal rossz oldalán állt, és csak akkor észlelte, hogy nem tud kimenni, amikor kész lett a művel. Mivel a munkához levitt ma-

Fundamentum. 49. Bent marad! 50. Megfelelt, orvosi minőségben. 52. Idegen férfinév. 54. Állítunk róla. 56. Betelik! 57. Becézett Salamon. 59. Kiskabát. 60. Orosz autómárka. 62. Elegyít. 63. Hordómérték. 64. Pléd. 66. Cseremiszt. 67. Indul a vonat! 68. El tag: törpe-, kis-. 69. Soha (ném.). 71. Chilei légitársaság.

FÜGG LEGES: 1. Nyomdai gyorsajtó. 2. Bogárpáncél. 3. Néha-néha levelet küld. 4. Páros csók! 5. Orosz teherautó-márka. 6. Áramforrás. 7. Amerikai színész (Tea). 8. Cogito ... sum (Descartes). 9. O sole ...; nápolyi dal. 10. A tank része! 11. A sör alapanyaga. 12. Kairó folyója. 13. Út menti gyomnövény. 14. A földre gyér. 15. Góliát ellenfele. 16. Húros, japán hangszer. 17. Richard Strauss operája. 18. Albán cigarettamárka. 19. Rio ...; John Wayne filmje. 20. Gyakran van iszonya. 21. Ének. 22. Pénzzéteszt. 23. Bern folyója. 24. Terméket a pultra helyez. 25. Egéstermék. 26. ... Witt; olimpiai- és világbajnok német m. korcsolyázó. 27. Ha tanul, ökörlé lesz belőle. 28. ... et publice; nyilvánosan. 29. A tyúk feje! 30. Verdi legismertebb operája. 31. Harsán. 32. A gondolat befejező része. 33. B. n. dík. 34. Helység polgára. 35. Finom disznóhús. 36. Bakfark Bálint hangszer. 37. Firenze folyója. 38. Lao-ce "izmusa". 39. Import olaj! 40. Ingdaráb! 41. Félsg!

Szerkesztette: Csatlós János

Általános műveltségi VETÉLKED

A sárgarigótól az Atlanti-óceánig

Keresse ki a helyes válaszokat, gyűjtse össze három havonta a pályázati szelvényeket, küldje be a válaszokkal, vagy személyesen hozza be a szerkesztőségbe. A helyes megfejtés között tárgynyereményeket sorsolunk ki. (Varga Gábor)

10. forduló

1. kérdés: Kivel szövetkezett Bethlen Gábor, amikor elfoglalta a királyi Magyarországot?

- a.) cseh protestáns rendekkel
- b.) II. Ferdinánd osztrák császárral
- c.) György Vilmos brandenburgi választófejedelemmel

2. kérdés: Hogyan ismerkedett meg Petőfi Sándor Szendrey Júliával?

- a.) egy debreceni színházpremier alkalmával
- b.) egy nagykirályi bálon
- c.) a forradalom sodrásában

3. kérdés: Ki írta az "Anna örök" c. verset?

- a.) Horváth Imre
- b.) Juhász Gyula
- c.) József Attila

4. kérdés: Melyik nem volt az I. világháborúban Antantország?

- a.) Szerbia
- b.) Kanada
- c.) Bulgária

5. kérdés: Ki fedezte fel a rádiót?

- a.) Guglielmo Marconi
- b.) Heinrich Hertz
- c.) Samuel Morse

Általános műveltségi vetélkedő

1

2010

DECEMBER

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

gával enni- és innivalót, volt ideje töprengeni azon, miként menthetné meg alkotását úgy, hogy ki is jusson pincéjébe. Két napi alapos mérlegelés után arra jutott, kedvesebb neki saját, frissen emelt fala, mint szomszédai tőzfala, ezért pincéje másik oldalán kezdett kiutat törni. Az éktelen kalapálást meghallották a szomszédok - akikkel ráadásul egy ideje rosszban van a hobbik, és mielőtt megtudták volna, ki érkezik pincéjükbe az "alvilágból", telefonáltak a rendőröknek. A falbontó hatósági fogadtatásban részesült, és eljárás indult ellene. Az eset Gumberda városában történt. (mti)

Mikor volt a világ eddigi legunalmasabb napja?

A világ legunalmasabb napja 1954. április 11. volt az utóbbi 110 évet tekintve - legalábbis egy brit informati-

kus számításai szerint. William Tunstall-Pedoe megpróbálta a lehető legtárgyalagosabban - komplex algoritmusokkal - meghatározni, hogy 1900 óta mely napon történt a legkevesebb érdekes vagy jelentős esemény. 1954. április 11-ét adta meg a számítógép. Egy vasárnapot. Általános választást tartottak ugyan Belgiumban, született egy török akadémikus - persze csak később lett az - és meghalt egy brit focista. Ezen kívül nem történt semmi említésre méltó - állítja a tudós. "Nem hunyt el igazán jelentős személyiség, nem történt fontos esemény, és bár a XX. században szinte minden nap született említésre méltó ember, valahogy ezen a vasárnapon csak egy látott napvilágot, Abdullah Atalar török tudós. Az ironikus az egészben, hogy ez a nap éppen kivételesen unalmas volta okán lett érdekes" - idézte az informatikust a Daily Telegraph című brit lap. (mti)

Alázatos szívvel

VÍZSZINTES: 1. "Aki a könyvet szolgálja az a szellemnek szolgál, ..." (Wildenbruch). 12. Orosz rálomás volt. 13. Csónakgerinc. 14. "Vörös" viking vezér. 15. A csodák csodája. 16. Angol diákváros. 17. A földre csüng. 20. Luxemburgi, máltai és ománi gk. 21. Merev. 23. Mesebeli lény. 24. Szükséges. 25. Fejvesztett menekülés. 27. Görög betű. 28. Ha a szív teszi, jól teszi! 29. Polinéziai szigetállam. 31. ... nad Labem; cseh város. 32. Bent rádob! 34. Gabonáról. 35. És (lat.). 36. ... B; fogkrém-márka. 38. Határozórag, a -nek párja. 40. Út hangszeren való játszás. 42. Tölgy (ang.). 44. Kiváltságos réteg. 46. Mondatrészt!

1	2	3	A	4	5	6	L	7	8	9	10	E	11	S
12				13				14					15	
16			17		18		19				20			
21				22		23					24			
25					26		27			28				
		29				30			31					Á
32	33		34				35			36		37		
38		39		40					41		42		43	
44			45		46		47			48		49		
		50		51			52				53			
54	55					56			57				58	
59					60			61		62				
63				64					65		66			
67			68					69		70		71		
I		Á					Z				Á			

Mount 10, a svájci Fort Knox...

Az alpesi ország hegyei között található bunkerekben nem aranyat riznek, hanem talán még annál is többet ér bájtokat és biteket. A nem mindennapi létesítményt sokan csak a svájci Fort Knoxként emlegetik. A két bunkert a svájci hadsereg építette és úgy tervezték, hogy akár egy atomtámadást is sértetlenül vészeljenek át.

Flo Scherri, a bunkerek üzemeltetőjének számít a Mount 10 cég ügyvezetője. Mindent elkövet azért, hogy a digitális korszak legfontosabb adatait minél tovább megőrizzék az utókor számára. A szolgáltatással számos vállalat él, vannak köztük IT-cégek, hitelintézetek, bankok. A vállalat 70 telephelyén található szervereken 20 terabyte információ tárolható el darabonként, de a legfontosabb adatokat a Mount 10 bunkereiben található számítógépeken tárolják. A konfigurációkról naponta lementik a fájlokat, de nem adathordozókra, hanem az internetre.

A két bunkert egykor a svájci hadsereg építette és úgy tervezték, hogy akár egy atomtámadást is sértetlenül vészeljenek át. A Mount 10 cég tulajdonosának számító Siag 1996-ban óta üzemel-

teti a Bern környéki hegyekben található különleges telephelyét. A belső járatok több kilométer hosszan kanyarognak a Föld alatt. A svájci hadsereg azért mondott le a létesítményről, mert a harci repülőgépek nem tudtak elég közel leszállni hozzá és így megpróbálták másképp hasznosítani azokat. Egyéb védermeket megnyitottak a látogatók előtt, melyek turisztikai célokat szolgálnak, míg vannak, amelyeket tesztelési vagy nukleáris anyagok tárolása céljából megtartottak. A Mount 10 azonban minden társától különbözik, hiszen itt tárolják a legfontosabb svájci adatokat.

A fegyverek és más felszerelések helyét a szerverek foglalták el. A szellőztetés és klímaberendezések ugyanakkor megmaradtak és a létesítménynek saját áramfejlesztő készülékei vannak, így

áramszünet esetén is működni tud. A legnagyobb védelmet természetesen a védme kialakítása jelenti, hiszen a megrendelőnek nem kell tartaniuk attól, hogy egy árvíz, esetleg egy földrengés vagy egy elektromágneses impulzus tönkretesz a telephelyén lévő számítógépeken tárolt adatokat. A létesítményt napi 24 órában tárolják, a biztonsági személyzet 8 órában váltja egymást. Scherri elmondta, hogy a különböző alkalmazottak csak a számukra meghatározott körletekbe léphetnek be és minden folyamatot ellenőrzik.

A nagyobb cégek akár teljes emeletet is kibérelhetnek a Mount 10-ben és ott a saját szervereiket üzemeltethetik. „A bunker fizikai védeltsége, valamint Svájc politikai stabilitása vonzóvá tesz minket a külföldi cégek számára” – közölte Christoph Oswald, a Siag ügyvezetője.

Külső adattárolók, például mágnesszalagok egyáltalán nincsenek a két bunkerben, így az adatok legfeljebb online szerezhetőek meg. De a bűnözőknek ezzel sem érdemes próbálkoznuk, ugyanis minden fájl jelszó és titkosítás véd, nem véletlen, hogy a Mount 10 kiérdemelte Európa legbiztonságosabb adatközpontja címet. Minden adatkérés egy központi szobából ellenőrzik, a zsilipeket és a folyósókat, valamint a különböző járatokat pedig állandóan videokamerákkal figyelik. S utolsó védelmi vonalnak ott vannak még az állandóan járőrző fegyveresek.

A két bunker egymástól tíz kilométerre található, külön optikai kábelhálózat köti össze őket és ezen zajlik az internet felé irányuló adatforgalom is. A különböző technikai védelmi eszközökkel, a több méter vastag falaknál és az rőknél is többet ér azonban a világszerte híres svájci diszkréció. Amely cég ide helyezi a szervereit, az biztos lehet abban, hogy az itt tárolt adatai teljes biztonságban vannak. (sg.hu)

Elektronikus olvasókészülékek papírból

A Cincinnati Egyetem professzora és csapata olyan papírt fejlesztettek ki, amely alkalmas arra, hogy az úgynevezett Electrowetting technológia hordozóanyaga lehessen.

Az új megoldásnak köszönhetően a jövőben az e-olvasók kijelzőin megjelenő anyagok teljesen olyan tapintásúak lesznek, mintha a felhasznált hagyományos papírt fogna a kezében. Mindez Andrew Steckl professzornak és kollégáinak köszönhető. A Cincinnati Egyetem kutatói ugyanis bebizonyították, hogy létre lehet hozni olyan anyagot, amely a tapintásra a hagyományos újságpapírra teljesen hasonló kijelzőt készíthet. „Az elektronikus papír egyik fő célja, hogy tényleg úgy nézzen ki és olyan érzést keltsen amikor kézbe vesszük, mintha egy valódi tintát tartalmazó papírt látnánk és fogoznánk meg” – hangsúlyozták Steckl és a csoportja tagjai az ACS Journal Applied Materials & Interfaces nevű szakmai folyóiratban megjelentetett összefoglaló cikkükben.

A szakember és kollégái számára egyértelmű volt, hogy egy olyan anyagot kell keresniük vagy kifejleszteniük, amelyik leginkább a hagyományos papírra hasonlít, de közben nem nélkülözi az üveg jellemzőit sem. A kutatási eredmények biztatóak. Mindez azt jelenti, hogy az Electrowetting technológiának köszönhetően akár színes mozgóképek is megjeleníthetők. A hosszútávú cél pedig olyan összegőngyölíthető, felhajtható színes képernyők kifejlesztése, amelyeket megérintve az az érzés támad az embereknek, hogy papírt fogna a kezében.

Steckl szerint a technológia 3-5 éven belül jelenhet meg a piacon, ehhez azonban az kell, hogy megfelelő partnereket találjanak a program támogatására. (az.sg.hu nyomán)

Még erre is képes a C-vitamin

Elképzhetjük, hogy a C-vitamin nemcsak megelőzheti a vérmérgezést, de nagy adagban, injekció formájában visszafordítani is képes a gyakran végzetes folyamatot. Kanadai kutatók egérikísérleteinek megdöbbentő eredményeit az Intensive Care Medicine közölte.

A vérmérgezés, a sepszis világszerte a halálozások tizedik leggyakoribb oka. Becslések szerint minden percben 1400 ember élete ér véget sepszis miatt. A legkülönbözőbb baktériumok okozhatnak vérmérgezést, és testünk legkülönbözőbb részei fertőzhetnek.

A veszélyes támadás miatt védekező rendszerünk maximálisan mozgósítja minden sejtjét. Az immunsejtek ilyenkor észlelhetik túlméreteződése miatt a hajszálerekben nem kívánatos folyamat is elkezdődik: parányi véralvadékok keletkeznek, melyek a létfontosságú szervekben akadályozzák a véráramlást.

A hajszálerek elzáródása viszont a szervek működését rontja és ezt különösen a kisgyerekek, az idős felnőttek és azok bírják nehezen, akiknek az immunrendszere sem működik tökéletesen. Nem véletlen, hogy még a legjobbnak tartott kezelés ellenére is az ilyen szeptikus folyamat következtében a betegek harmada-fele meghal.

Karel Tým kanadai professzor és munkatársai egereken kísérleteztek. Az állatokon fertőző injekció útján vérmérgezést idéztek elő és a hajszálereket

vizsgálták. A kutatók az intravitális mikroszkópia technikáját használták, melynek lényege, hogy parányi ablakon át az élő szervezetbe néznek bele mikroszkóp segítségével.

„A sepszist sok szempontból vizsgálhatjuk, de mi az utolsó évtizedben a hajszálerek eldugulását tanulmányoztuk” – mondta a munkacsoport vezetője. „Ha a hajszálerek elzáródnak, a létfontosságú szervek nem kapnak oxigént, a működésükhöz szükséges tápanyagokat, illetve nincs, ami elszállítaná a felesleges anyagcseretermékeket.”

Tým professzor kísérletei során azt észlelte, hogy a sepszis előidézősekor adott C-vitamin-injekció megakadályozza a hajszálerek elzáródását. Azt is megfigyelte, hogy a vérmérgezés kifejlődése után alkalmazott C-vitamin visszafordítja a halálos folyamatot.

Ha sikerül az egérikísérletek eredményeit emberben is megismételni, az óriási jelentőségű felrelépést jelentene, különösen a fejlődő országokban, ahol az olcsó C-vitamin is elérhető, míg a drága antibiotikumokat nem tudják megfizetni. (hirado.hu)

Átok ül a pompeji rablókon?

Pompejiben nem érdemes régészeti leletet lopni, a rablókat átok sújtja, így nem véletlen, hogy egymás után szolgáltatják vissza az eltulajdonított kincseket.

Az Il Mattino nápolyi napilap szerint teljesen mindegy, mit visznek el: márványszobrot vagy apró kavicsot. Aki Pompeji ásatási területéről 1 ókori darabbal távozik, számoljon azzal, hogy gazdagság és boldogság helyett nem sokára szerencsétlenségbe fordul az élete. Pompeji épületeit a gondozatlanság miatt állandó omlásveszély fenyegeti, ettől függetlenül a várost a mai napig ókori istenei védik, és aki megsérti a múlt emlékeit, azt átokkal sújtják. Az egyiptomi piramisokat feltörő sírrablókat kísérő átokhoz hasonló pompeji jelenségről tudósított az Il Mattino.

Az újság azt írta, a megfelelő r-szolgálat nélküli régészeti területről 1 profi mőkincsrablók és szuvenírral távozó turisták is azt visznek el magukkal, amit csak akarnak. Nem érdemes azonban Pompejire kifizetni. Ezt bizonyítja, hogy a helyi emlékvédelmi hivatalba egymás után érkeznek vissza az eltulajdonított leletek.

Vegyétek vissza! Nem kell! Átok ül rajta! – szólnak a visszaszolgáltatott tárgyakhoz mellékelte levelek. Az Il

Mattino úgy értesült, nem egy ilyen eset történt. Tucatszámra adják vissza az ellopott ókori leleteket, még külföldről is visszaküldik őket Pompejibe.

A magyarázkodó tolvajok azt állítják, amióta ellopták a pompeji leletet, azóta semmi nem sikerül az életükben, minden rosszra fordult. Aki ismeri Nápolyt és környékét, tudja, hogy erre fele a babona nem számít játéknak. Az Il Mattino cikke talán az olasz kulturális tárca vezetőjének is szól. A Sandro Bondi miniszterbe vetett bizalom a november elején Pompejiben összeomlott Gladiátor-ház miatt rendült meg. (mult-kor)

Méz, a sütemények essenciája

Az emberiség már az *idő kőkorától is ismeri és értékes tulajdonságai miatt kedveli a mézet, a méhek „ajándéka” szinte kivétel nélkül minden kultúrában jelen volt, akár kultikus szertartások részeként, vagy élelmiszerként vagy gyógyanyagként.*

Egyiptomban a piramisokban mézes süteményt, illetve mézet találtak, és nagyobb számban kerültek el méhviasszobrocskák is. Különböző írástól azonosnak arról, hogy mézkenyeret, mézsört és mézbort is el állítottak az aranyló ned felhasználásával.

Ma már furcsának tűnhet, de a történelem során a mézet a legváltozatosabb módokon használták gyógyszerként – a legérdekesebb pedig az, hogy ezeket a módszereket később a tudomány is igazolta.

A méz tele van vitaminnal, tehát teljes értékű táplálék-kiegészítő, nem csupán a teljesítőképességet fokozza, de javítja a szív- és érrendszer működését is. Csökkenti a depressziót (különösen a hárszék, mely elismert idegcsillapító és fertőtlenítő hatású).

BIBERLE (TÖLTÖTT MÉZES HÁROMSZÖGEK)

Hozzávalók:

12-13 dkg méz, 7-8 dkg barna cukor, 3 ev kanál olaj, 17-20 dkg liszt, 1 púpozott teáskanál sütőpor, 2 teáskanál mézeskalács fűszerkeverék, 30 dkg marcipánmassza, 1 tojás, 1 teáskanál tejszín, 3 dkg kristálycukor

Elkészítés:

A mézet a cukorral és az olajjal elkeverjük, és addig melegítjük, amíg a cukor felolvad. Az elkészült masszát hűlni hagyjuk. A lisztet összekeverjük a sütőporral, a fűszerkeverékkel, és össze-

vágjuk, sütőpapírral bélelt tepsibe fektetjük, és megkenjük tejszínnel elkevert tojássárgával. Elmelegített sütőben 175 fokon 15-20 percig sütjük.

A kristálycukrot 2 ev kanál vízzel elkeverjük, felforraljuk, a kihűlt süteményeket megkenjük vele, száradni hagyjuk.

BABAPISKÓTÁS MÉZES

Hozzávalók:

a mézes lapokhoz: 1 tojás, 5 dkg vaj, 15 dkg kristálycukor, 2 ev kanál méz, 5 ev kanál tej, 1 ev kanál kakaópor, 40 dkg liszt, 1 csomag sütőpor; a töltelékhez: 5 dl tej, 5 dkg vaníliás pudingpor, 20 dkg vaj, 20 dkg porcukor, 20 dkg babapiskóta, tej, rum, 1 meggyaroma; a tetejére: csokoládé

Elkészítés:

A mézes lapokhoz a tojást elkeverjük a vajjal, a cukorral, a mézzel és a tejjel, majd 2 percig felforraljuk. A tészta leve beletesszük a kakaóport és a sütőporral elkevert lisztet. Tésztává dolgozzuk, két lapot (kb. 30*25 cm-es) formánkba beléjük, és sütőpapíros tepsin világosra sütjük.

A töltelékhez a pudिंगot a tejjel megfelforraljuk, kihűtjük. A porcukrot a vajjal habosra keverjük, majd a kihűlt pudिंगgal összekeverjük. Ízlés szerint rummal ízesítjük (kb. 1/2 dl). Egy tálban összekeverünk tejet egy kis rummal és a meggyaromával, ebbe mártogatjuk majd a babapiskótát.

DIÓFELFÚJT mézes ribizlivel

Hozzávalók:

15 dkg dió, 15 dkg teljes kiérett búzaliszt, fél deci olaj, fél deci joghurt, 10 dkg méz, fahéj, 20 dkg ribizli (mirelit), 10 dkg méz

Elkészítés:

A diót ledaráljuk, hozzákeverjük a joghurtot, az olajat, a lisztet, a mézet és a fahéjat. Jól összekeverjük, majd egy alufóliával kibélelt pudिंगformába töltjük, és gőzben (víz z fölötte) megsütjük.

A ribizli felét a mézzel összeturmixoljuk, átpasszírozzuk, majd a maradék ribizlihez keverjük. A formából a felfűjtat kiborítjuk, forrón helyezük a tányérra és a ribizli öntettel tálaljuk.

gyúrjuk a mézzel. Ha nagyon ragad, adhatunk hozzá még lisztet. Letakarva hűvös helyen 1 órát pihentetjük.

A marcipánt négy részre osztjuk, és négy darab 1,5 x 35 cm-es rudat formázunk belőlük. A tésztát is négy részre osztjuk, lisztezett deszkán 7 x 35 cm-es téglalappá nyújtjuk. A tészta lapok szélét tojásfehérjével megkenjük, közéjükre fektetjük a marcipánt, feltekerjük, a tetejüket összenyomjuk. Háromszögekre

Az egyik mézes lapot megkenjük a krém felével, majd a babapiskótát bele mártjuk egyenként az elzárkban leírt rumos-meggyaromás tejbe, és kirakjuk vele a krémmel megkent lapot. Majd újra krém következik, és ezt befedjük a másik mézes lappal.

A tetejét áthúzzuk olvasztott csokoládéval, és másnapig a hűtőbe rakjuk. Csak másnap szeleteljük, mert addigra puhul meg a mézes lap! (nana.hu)

az OLVASÓK egyedüli MAGYAR lapja! Csak együtt tarthatjuk meg!

Nagybánya, Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038, 0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

SZILVESZTER 2011

1. Szilveszter 2011 itthon: Máramarosban, Szaplancán, Mogosán, Borsán és gyógyfürdőn: Félixfürdő, Szovátán, Dorna Vatrán stb.
2. Szilveszter külföldön: repül velünk Kolozsvárról: Egyiptomban, Tunéziában, Spanyolországban - Madridban
Társasgépkocsival Kolozsvárról: Budapesten, Prágában, Szlovákiában, Lengyelországban
3. Szilveszter Hajduszoboszlón: a Korona, Délibáb, Mátyás Király stb. szállodákban
4. Síszezon: Ausztriában, Szlovákiában, Olaszországban, Franciaországban
5. Kirándulások társasgépkocsival: Nagybányáról: Bécsbe, Prágába, Krakóba
6. Pihenőkúra: 270/személy/2* szállóban, 330 lej/személy/3* szállóban
7. Gyógyfürdő 10 nap: 650 lej/személy/2* szállóban és 750 lej/személy/3* szállóban
8. Repülőjegyek bármely repülő társaság járataira bármilyen irányba

A mikulásvirág évszaka

Az európai mikulásvirág-nemesítő szövetségének felmérése szerint a karácsonyfa és az éjszakai csillagok és a csillagszerű mikulásvirág a legfontosabb karácsonyi jelkép.

Manapság a mikulásvirágnak valódi karácsonyi kultusza alakult ki több országban is. Az első szobanövényként tartható mikulásvirágot az 1950-es években nemesítették. Ezt követően ez a télen virágzó dísznövény rövid idő alatt a karácsonyi ünnepek állandó részévé, jelképévé és dekorációjává vált. A felmérésben résztvevőknek közel 84 százaléka nyilatkozta azt, hogy volt már karácsonykor mikulásvirág az otthonában. A rendkívüli népszerűség oka egyértelmű: csillag alakú felleveleivel a mikulásvirág tökéletesen illik a karácsonyi szimbólumok közé. Klasszikus piros és zöld színe is alkalmassá teszi erre, hiszen a piros és a zöld az advent és a karácsony hagyományos színe.

Vaskos, zöld lombzat, erős, színes fellevelek, bimbós virágok és finoman elágazó gyökerek: megfelelő körülmények között tartva ilyen a mikulásvirág. Ragyogó szépségét az ünnepek utáni

időszakra is megdíszelhetjük, egészen Újévig. A lankadó, sárguló vagy lehulló levelek annak a jelei, hogy valami nincs rendben a növény ápolása körül.

Ünnepi dekorációként a mikulásvirágot kombinálhatjuk tobozokkal, ágakkal és egyéb díszítő kiegészítőkkel, attól függően, milyen enteriort kívánunk helyezni. (nana.hu)

Napra forgó ház

Ki ne akarna olyan házban élni, ahol mindig abba a helyiségbe sül be a Nap, ahová szeretnénk? A Domespace házak legfontosabb különlegessége ebben a forgásban rejlik. Az ívelt fenyődarabokból összeállított, tökéletesen szigetelt épület a kör alapzaton acél csapágygolyókon tud elforgni jobbra vagy balra, távirányítással vagy elreprogramozottan, a Nap járását követve – halankán, és másodpercenként mindössze 2-10 centimétert haladva. Ennek köszönhetően

a természetes hűtés és fűtés az év nagyobb részében roppant egyszerűen megoldható: egy napsütötte helyiséget mindig könnyebb kifűteni, nyáron pedig árnyékolók nélkül is hűvösebbé tehető az a helyiség, amelyikben épp tartózkodunk. Az Egyesült Államoktól Tajvanon át szerte Európában több száz ilyen magán- és közösségi ház épült (Domespace International)

Megalázta a Realt a parádézó Barcelona

A katalánok szemernyi esélyt sem adtak a királyi gárdának, a játék minden elemében toronymagasan az ellenfél fölé n ttek, a Real örülhet, hogy megúszta öt kapott góllal.

A Barcelona remekül kezdte a mérkzést, saját kapuja elé szorította a madridiakat, és már az első percekben többször is veszélyes lövéssel fejezte be akcióit. A 6. percben Messi éles szögbe lparádés emeléssel kis híján vezetést szerzett a hazaiaknak, de a labda jobb kapufáról kifelé pattant. A madridiak a 10. percgig bírták a nyomást, Iniesta indította a leshatáron kilép Xavit, aki némi szerencsével átvette a labdát, majd a kivétel Casillas fölött a hálóba emelt.

A 16. percben Ronaldo bepessza után Benzema került helyzetbe, de a lehetőség kimaradt, nem sokkal később pedig a Barca megszerezte második találatát: Villa tört be a 16-oson belülről a bal oldalon, az alapvonal mellől laposan középre adott, majd Pedro közelről a kapuba helyezte.

A második gól után valamelyest javult a Real Madrid játéka, de ez csak arra volt jó, hogy a hazaiak labdabirtoklása 73 százalékról 61 százalékra esett vissza. A Real játékosai a játékrész vé-

géhez közeledve többször is elvesztették hidegvérüket: előbb Ronaldo lökte el az oldalvonal mellett a labdát a kezében tartó Josep Guardiola, majd Carvalho előbb belerúgott Messibe, majd könyökkel is orra vágta az argentin támadót, a játékvezető nehezen tudta kézben tartani a meccset, de nem állított ki senkit.

A szünetben José Mourinho Özil helyett Diarrát küldte be, de a madridiak játéka nem javult látványosan. A vendég védelem nem tudta felvenni a házigazdák ritmusát, többször is csak szerencsével úszták meg az újabb kapott gólt. Az 55. percben azonban már nem volt menekvés, Messi parádésan indította a leshatáron kilép Villát, akiről lemaradtak a védők, így a válogatott csatárnak nem volt nehéz dolga, Casillas mellett a hálóba l t. Az 58. percben kitűsésé vált a Barcelona előnye: a Real védői ismét csak asszisztáltak egy gyors hazai támadáshoz, a világlklasszis teljesítményt nyújtó Messi hajszálpontosan

indította a felezővonal környékéről Villát, aki senkitől sem zavartatva használta ki a ziccert, Iker Casillas ismét tehetetlen volt.

A folytatásban a Barcelona eldugta a labdát, a Real képtelen volt egyáltalán lekövetni a hazaiakat, sokszor percekig nem értek labdához, amikor igen, akkor azonnal visszazerezte a Barca. A katalánok elkezdtek a közönségnek játszani, nem egyszer megalázó helyzetbe hozva a vendégeket. A madridiak el is veszítették párszor a hidegvérüket, hét sárga lapot kaptak összesen. A királyi gárdának a hajrában sem volt esélye a gólszerzésre, sőt, az utolsó pillanatokban a csereként beállt Jeffren megadta a kegyelemdőfést, és beállította az 5-0-ás végeredményt. A katalánok ilyen arányban is megérdemelten nyertek, a

Real játékosainál pedig a végén elszakadt a cérna, Sergio Ramost szabálytalanságáért kiállította a játékvezető.

Barcelona-Real Madrid 5-0 (2-0)
Gólszerzők: Xavi 10., Pedro 18., Villa 55., 58., Jeffren 90.

Rövidpályás úszó EB

Remekelt a magyar úszóválogatott

A decemberi világbajnokságra készülő Hosszú Katinka, Cseh László és Gyurta Dániel nélkül is kiválóan szerepelt a magyar úszóválogatott Eindhovenben, a vasárnap zárult rövidpályás Európa-bajnokságon. A mérleg: 9 érem, köztük 6 arany.

Világbajnokaink nem voltak velünk, mégis parádésan helytállt a csapat a hollandiai Eb-n – összegzett Kiss László szövetségi kapitány az MTI-nek. – A nyári, budapesti nagymedencés Európa-bajnokságon szintén hat aranyat szereztünk, az ifiolympián négyet, úgyhogy egyre bizakodóbban várhatjuk a 2012-es nyári játékokat, reményteljes garda épül Londonra. Egyre erősebb a csapat, amelyben akár három olimpia is benne van.

A szövetségi kapitány külön kiemelte a két-két aranyérmes nyeregyeseket, Jakabos Zsuzsanna és Verrasztó Evelyn teljesítményét.

A 200 pillangón is győztes Zsuzsanna olyan kemény szám, mint a 400 vegyes megnyerése után szinte közvetlenül lett negyedik 100 pillangón úgy, hogy élete legjobbját úszta, a 200 és 100 vegyesen első, 200 gyorson harmadik Evelyn fantasztikusan jól versenyzett, bátyja, Dávid a 400 vegyesen aratot sikerrel hozta a kötelezőt, a 400 gyorson Európa-bajnok Mutina Ági a táv második felében félelmetesen nagyot teljesített. Három ifjúsági olimpiai bajnokunk is letette névjegyjét a felneveltek között, Kapás Boglárka második helyre 800 gyorson önmagáért beszél, Biczó Bencének 200 pillangón alig 4 század hiányzott az ezüsthöz, a 200 hátton országos rekordot elért Bernek Petit pedig csupán 9 század választotta el a bronztól, szóval jól állunk.

Gyárfás Tamás, a Magyar Úszó Szövetség elnöke már előre tekint, szerinte 2012-ben, Londonban 3-5 aranyesélyünk is lehet. Bizakodva várhatjuk a londoni olimpiát – mondta Gyárfás.

A Semenya-ügy a női fociban

„A testi kontaktus mindent elárul”

A női foci sok országban legalább annyira népszerű, mint a férfi, a női vébét várhatóan telt házas stadionokban rendezik majd jövőre Németországban. A tornára Egyenlítői-Guinea is kvalifikálta magát, ám az ellenfelek szerint az együttesben nem csak lányok játszottak, a testi kontaktusból szerintük ez egyértelműen megállapítható.

A vébén Afrikát két válogatott képviseli, Nigéria és Egyenlítői-Guinea. Egyik csapat kijutása sem számít meglepetésnek, Nigéria régóta a kontinens élvonalához tartozik, és Egyenlítői-Guinea női válogatottja kifejezetten erősnek számít Afrikában, 2008-ban hazai pályán megnyerte a kontinentornát, idén pedig ezüstérmes lett.

A Nzalang Nacional becenevre hallgatógató csapat ugyanakkor erősen vitatott körülmények között érte el ezeket az e-

redményeket, a riválisok szerint ugyanis az együttesben férfiak is játszanak. Ezek a vádak már a 2008-as torna után is felmerültek, ám csak az idei viadal után váltak komolyabbá: a nigériai szövetség hivatalosan is tiltakozást nyújtott be az Afrikai Labdarúgó Szövetség (CAF), és még az ilyenkor szokásos kétezer dolláros pénzbírságot is befizették, ami Afrikában már komoly tételnek számít. A nigériaiak tiltakozását a ghánai és a dél-afrikai szövetség

is támogatja – mindkét együttes 3-1-re kikapott Egyenlítői-Guineától.

A riválisok első sorban a csapat két hátvédjét, a Simporé testvéreket állítják, hogy nem lenne helyük egy női együttesben, a huszonhárom éves Salimata és a huszonöt éves Bilinguia egyaránt alapembernek számít a válogatottban. De ugyanezek a vádak felmerültek a csapat egyik legjobbjára, a 2008-as viadalon gólkirályi címet nyert és a torna legjobbjának megválasztott támadó középpályás, Genoveva Anonma (a CAF hivatalos nevezési listáján Ayonmang) esetében is.

„Elég csak testi kontaktusba kerülni velük a meccs közben, hogy nyilvánvaló legyen: férfiakról van szó” – állította a ghánai hátvéd, Diana Amkomah.

Semenya a tavalyi berlini világbajnokságon teljesen ismeretlenül megnyerte a 800 méteres síkfutást, és férfias külseje, valamint mély hangja miatt több riválisa is kétségbe vonta, hogy nő. Az eset óriási vihart kavart, a nemzetközi szövetség nemvizsgálatot rendelt el a sportolónál, előbb novemberre, majd júniusra ígérve állásfoglalást. A döntés július 6-án született meg, az orvosi szakvélemény alapján Semenyát nőnek ítélték, így újra nőként versenyezhet.

Heti szerkesztő: SIMORI SÁNDOR

„N vagyok”

Anonma 2009 óta Európában futballozik, a német élvonalban szereplő USV Jena játékosa, márpedig nehezen elképzelhető, hogy a Bundesligában nem végeztek volna el az ilyenkor kötelező orvosi vizsgálatokat. A jénai egyesület elnöke kijelentette: „Hallottam ezokról a vádakról, de abszurdnak találom őket. Genoveva természetesen nő, és büszkék vagyunk arra, hogy nálunk szerepel.”

A futballista sem érti a dolgot: „Már 2006-ban is hallottam ezeket a vádakokat, ám azóta többször is átestem nemvizsgálaton, és a dolog kezd egyre kellemetlenebbé válni. Igaz, hogy gyorsabb lehet és erősebb, de mindenki biztos lehet abban, hogy nő vagyok” – mondta Anonma, aki negyvenhárom élvonalbeli bajnok már harminc gólt szerzett a női Bundesligában.

A CAF nem hozta nyilvánosságra, hogy a nigériaiak személy szerint kiket vádoltak meg, azonban immár hivatal-

ból is el kell járnia az ügyben. A szövetség orvosi bizottságának meg kell vizsgálnia a futballistákat, és a bizottság hivatalos állásfoglalása lesz döntő az ügyben. A FIFA végrehajtó testülete a múlt hónapban vezetett be új szabályokat a hasonló eljárásokkal kapcsolatban, első sorban a dél-afrikai atléta, Castor Semenya ügye miatt változtatták meg az eddigi ügymenetet.

Jiri Dvorak, a FIFA orvosi ügyekkel foglalkozó tisztviselője azt ajánlja, hogy egy szakértőkből álló bizottságot állítsanak fel az ügy tisztázására, azt azonban maga is elismerte, hogy meg lehet bonyolult kérdéssről van szó. „A dopping esetében tiszta az ügy, azonban a nemi identitás illetően figyelniük kell a személyiségi jogokra és az emberi méltóságra, ugyanakkor egyenlő feltételeket kell teremtenünk a csapatok számára” – fejtette ki Dvorak. A CAF-nak viszont nincsen tizenegy hónapja, mint az atlétikai szövetségnek volt Semenya esetében, mert a világbajnokság 2011. június 26-án kezdődött.

Az oldalt összeállította: Deák László

